

Sygn. akt I ACa 599/14

Sygn. Akt I ACz 904/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 czerwca 2014 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Adam Jewgraf (spr.)
Sędziowie:	SSA Małgorzata Lamparska SSA Jolanta Solarz
Protokolant:	Marta Perucka

po rozpoznaniu w dniu 18 czerwca 2014 r. we Wrocławiu na rozprawie

sprawy z powództwa **B. K. i H. K.**

przeciwko **Bankowi (...) S.A. w W.**

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze

z dnia 10 grudnia 2013 r. sygn. akt I C 667/13

i zażalenia powodów

na postanowienie Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze

z dnia 31 grudnia 2013 r. sygn. akt I C 667/13

1. oddala apelację i zażalenie;

2. zasądza od powodów na rzecz strony pozwanej 2.700 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

UZASADNIENIE

Powodowie B. K. i H. K. wnieśli przeciwko stronie pozwanej Bankowi (...) S.A. w W. pozew o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu w dniu 16 marca 2007 r.,

sygn. akt I Nc 61/07, którego mocą nakazano B. K. i H. K., aby zapłacili solidarnie na rzecz Banku (...) w K. kwotę 37.982,31 euro wraz z odsetkami oraz kosztami postępowania, a któremu na mocy postanowienia Sądu Okręgowego

we Wrocławiu z dnia 29 maja 2012 r., sygn. akt I Co 167/12, nadano klauzulę wykonalności na rzecz Banku (...) S.A. w W., w części, tj. w zakresie kwoty 19 475,74 euro.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana Bank (...) S.A. w W. wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powodów zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w punkcie I powództwo oddalił oraz w punkcie II zasądził od powodów na rzecz strony pozwanej kwotę 3.617 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy ustalił, że dnia 11 grudnia 2000 r. na podstawie umowy pożyczki nr (...) Bank (...) w K. udzielił B. i H. małżonkom K. pożyczki w kwocie 17.141,96 euro, co stanowiło równowartość 66.000 zł, na okres do dnia 30 listopada 2010 r. Prawne zabezpieczenie spłaty udzielonej pożyczki stanowiła hipoteka do kwoty 66.000 zł na nieruchomości położonej w S. przy ul. (...).

Po dwóch latach B. K. i H. K. przestali spłacać pożyczkę. Ostatecznie bank wypowiedział umowę i postawił całe zadłużenie w stan natychmiastowej wymagalności.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 16 marca 2007 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu, w sprawie o sygn. akt I Nc 61/07, nakazał B. K. i H. K., aby zapłacili solidarnie na rzecz Banku (...) w K. kwotę 37.982,31 euro wraz z odsetkami w wysokości 1,8-krotności stopy odsetek ustawowych od dnia 30 stycznia 2007 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 5.502 zł tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 3.600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia nakazu zapłaty.

Postanowieniem z dnia 29 maja 2012 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu w sprawie o sygn. akt I Co 167/12 nadał nakazowi zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 16 marca 2007 r. Sądu Okręgowego we Wrocławiu w sprawie o sygn. akt I Nc 61/07 klauzulę wykonalności na rzecz Banku (...) S.A. w W.. Orzeczenie zaskarżyli powodowie. Postanowieniem z dnia 14 stycznia 2013 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w sprawie o sygn. akt I ACz 10/13 oddalił zażalenie dłużników B. K. i H. K..

Pismem z dnia 8 maja 2013 r. B. K. i H. K. złożyli oświadczenie wobec Banku (...) S.A. w W., że z uwagi na błędne pouczenia dotyczące umowy pożyczki nr (...) z dnia 11 grudnia 2000 r., które obejmowały istotne postanowienia umowne, korzystają z sankcji kredytu darmowego.

B. K. i H. K. pismem z dnia 14 lutego 2013 r., doręczonym w dniu 1 marca 2013 r., złożyli Bankowi (...) S.A. w W. oświadczenie o potrąceniu wzajemnych wierzytelności o kwotę 19.475,74 euro. Zaznaczyli, że na podstawie umowy pożyczki nr (...) otrzymali najpierw kwotę 17.141,97 euro, a następnie kwotę 8.9934,42 euro. Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Okręgowego we Wrocławiu (sygn. akt I Nc 61/07) zasądzono od nich kwotę 37.982,31 euro. W konsekwencji małżonkowie K. stwierdzili, że wierzytelność przysługująca Bankowi (...) S.A. w W. została zawyżona oraz że wypowiedzenie przedmiotowej umowy o pożyczkę dotyczyło również § 10 umowy regulującego wysokość oprocentowania przedawnionych zobowiązań, a tym samym stanowiło o braku podstawy prawnej do naliczania odsetek.

Sąd Okręgowy uznał, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powodowie wystąpili o pozbawienie wykonalności wymienionego tytułu wykonawczego, wskazując, że po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego wierzytelność strony pozwanej wygasła w części, tj. w zakresie kwoty 19.475,74 euro. Zdarzeniem tym miał być fakt potrącenia przez małżonków K. wierzytelności należnej im wobec strony pozwanej z wierzytelnością objętą powyższym tytułem wykonawczym.

Powodowie na poparcie swojego żądania przedłożyli jedynie oświadczenie

o potrąceniu wierzytelności z dnia 14 lutego 2013 r. oraz oświadczenie o zamiarze skorzystania z sankcji kredytu darmowego z dnia 8 maja 2013 r., nie przedstawiając zarazem jakiegokolwiek dowodu uzasadniającego istnienie przysługującej

im wierzytelności względem strony pozwanej. W ocenie Sądu B. i H. małżonkowie K. nie udowodnili podstawowej przesłanki skorzystania

z zarzutu potrącenia, jaką stanowi wykazanie istnienia wierzytelności względem strony pozwanej, która nadawałaby się do potrącenia (art. 498 § 1 k.c.). W końcu H. K. w toku przesłuchania przyznał, że wierzytelność wobec pozwanego Banku utożsamiał z odsetkami naliczonymi przez pożyczkodawcę z tytułu udzielonej pożyczki w zakresie, w jakim były one – zdaniem powodów – wygórowane. Podkreślić jednak należy, że sam fakt niezadowolenia powodów z wysokości naliczonych odsetek z tytułu przeterminowanego zadłużenia nie stanowi powstania po ich stronie wierzytelności.

W opinii Sądu zarzuty powodów w powyższym zakresie nie mogły podlegać rozpoznaniu w ramach powództwa o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, albowiem nie należą one do kategorii wymienionych w art. 840 § 1 k.p.c. Podnoszone przez powodów zarzuty mogły być przedmiotem merytorycznej oceny Sądu jedynie w sprawie prowadzonej przez Sąd Okręgowy we W. o sygn. akt I Nc 61/07. Powodowie otrzymali odpis tego orzeczenia wraz z pouczeniem i wówczas z tym orzeczeniem się zgodzili.

Analizując przedstawione podstawy żądania Sąd uznał, że dowód z opinii biegłego sądowego rzeczoznawcy na okoliczność prawidłowości obliczenia odsetek jest zbędny, a wręcz niedopuszczalny. (art. 227 k.p.c.).

Orzeczenie o kosztach znajdowało uzasadnienie w treści art. 98 § 1 k.p.c.

Apelację od wyroku wnieśli powodowie, którzy zaskarżyli wyrok w całości. Powodowie wnieśli o zmianę wyroku lub o jego uchylenie w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Powodowie zarzucili Sądowi Okręgowemu naruszenie:

1. art. 328 k.p.c. poprzez niewskazanie podstawy prawnej i faktycznej do uznania oświadczenia woli o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego za bezskuteczne w stosunku do pozwanego;
2. art. 45 ustawy o kredycie konsumenckim;
3. art. 45 u. 1 Konstytucji poprzez pozbawienie ich prawa do obrony poprzez oddalenie wniosków dowodowych zmierzających do udowodnienia zarzutów, a także poprzez pozbawienie powodów w istocie prawa do sądu poprzez pozbawienie możliwości korzystania z profesjonalnego pełnomocnika.

W odpowiedzi na apelację strona pozwana wniosła o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie od powodów na jej rzecz kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przypisanych.

Postanowieniem z dnia 31 grudnia 2013 r. Sąd Okręgowy sprostował z urzędu na podstawie art. 350 § 1 k.p.c. i art. 160 k.p.c. oczywistą omyłkę pisarską w wyroku z dnia 10 grudnia 2013 r. oraz w protokole rozprawy z dnia 10 grudnia 2013 r. w ten sposób, że w miejsce błędnie oznaczonej nazwy strony pozwanej Bank (...) S.A. w W." wpisał prawidłowo brzmiące oznaczenie strony pozwanej Bank (...) S.A. w W."

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy wskazał, że w przedmiotowej sprawie oczywistym jest, że prawidłowe oznaczenie nazwy strony pozwanej brzmi Bank (...) S.A. w W.", a nie jak błędnie wpisano – Bank (...) S.A. w W.". Powyższe potwierdzają przede wszystkim postanowienie z dnia

29 maja 2012 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu w sprawie o sygn. akt I Co 167/12, na podstawie, którego nadano nakazowi zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 16 marca 2007 r. Sądu Okręgowego we Wrocławiu w sprawie o sygn. akt I Nc 61/07 klauzulę wykonalności na rzecz Banku (...) S.A. w W.

i postanowienie z dnia 14 stycznia 2013 r. Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu w sprawie o sygn. akt I ACz 10/13, mocą którego oddalano zażalenie dłużników B. K. i H. K..

Postanowienie z dnia 31 grudnia 2013 r. zaskarżyli powodowie, wnosząc o jego uchylenie. W ocenie skarżących Sąd pod pozorem zmiany oczywistej omyłki pisarskiej dokonał zmiany podmiotu oznaczonego jako pozwany w wyroku wydanym w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej, co wykracza zdecydowanie poza zakres wspomnianego artykułu.

Sąd Apelacyjny zważył, że:

Apelacja oraz zażalenie powodów były w sposób oczywisty nieuzasadnione.

Ustalenia Sądu Okręgowego były prawidłowe i wystarczające, nie wymagały uzupełnienia ani zmiany. Wobec tego ustalenia te stały się podstawą wydania wyroku także przez Sąd Apelacyjny rozstrzygający apelację powodów. Przy takich ustaleniach również ocenę prawną dokonaną przez Sąd Okręgowy należało w pełni zaakceptować.

Brak było przy tym podstaw do przyjęcia, że Sąd Okręgowy dopuścił się naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. Zważyć bowiem należy, że o skutecznym postawieniu zarzutu naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. można mówić tylko wtedy, gdy uzasadnienie wyroku nie zawiera elementów pozwalających na weryfikację stanowiska Sądu, a braki uzasadnienia w zakresie poczynionych ustaleń faktycznych i oceny prawnej muszą być tak znaczne, że sfera motywacyjna orzeczenia pozostaje nieujawniona, bądź ujawniona w sposób uniemożliwiający poddanie jej ocenie instancyjnej. Zarzut ten może zatem znaleźć zastosowanie jedynie w tych wyjątkowych sytuacjach, w których treść uzasadnienia orzeczenia Sądu I instancji uniemożliwia całkowicie dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania zaskarżonego orzeczenia. W niniejszej zaś sprawie taka sytuacja nie występuje. Z uzasadnienia Sądu Okręgowego wyraźnie bowiem wynikają motywy, jakimi Sąd ten kierował się, oddalając przedmiotowe powództwo.

Sąd Okręgowy co do zasady również wskazał, jakie fakty uznał za udowodnione i uczynił je podstawą swoich ustaleń oraz na jakich dowodach w tym zakresie się oparł.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego w sprawie nie było jakichkolwiek przesłanek do uwzględnienia roszczenia powodów, wynikających z art. 840 § 2 k.p.c. Powodowie nie udowodnili bowiem, że po postawieniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane (art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.). Przy czym Sąd Apelacyjny nadmieniał, że zdarzeniem takim mogło być oświadczenia o potrąceniu wierzytelności wzajemnych złożone na podstawie art. 499 k.c., bowiem wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się zgodnie z art. 498 § 2 k.c. Jednak – niezależnie od tego, że powodowie nie wykazali, aby służyła im jakakolwiek wierzytelności w stosunku do strony pozwanej, to wskazać należy, iż przy powództwie opozycyjnym nie można się powoływać na zdarzeń z przed wydania wyroku (nakazu zapłaty), gdyż w istocie zmierzałoby to podważenia prawidłowość wydanego orzeczenia. W tym postępowaniu nie można bowiem kwestionować prawidłowości zapadłego orzeczenia, a powoływać się należy na okoliczności, które nastąpił po jego wydaniu, a które pozwalały na przyjęcie, że roszczenie objęte zaskarżonym tytułem wykonawczym ekspirowało. Powodowie, jak słusznie zauważa to Sąd Okręgowy, na takiego rodzaju zdarzenia nawet się nie powoływali, gdyż nie istniała żadna wierzytelność, która nadawałaby się do potrącenia.

Powodowie zarzucali, że tytuł wykonawczy obejmował nienależne stronie pozwanej odsetki. W tym względzie ponownie w pełni należy zgodzić się z Sądem Okręgowym, że okoliczność ta mogłaby być podnoszona jedynie w postępowaniu, które zakończyło się wydaniem nakazu zapłaty. Tym samym okoliczność ta podnoszona po uprawomocnieniu się nakazu zapłaty pozostaje poza kognicją Sądu w niniejszej sprawie. Dlatego powoływanie się na wskazaną okoliczność w toku niniejszego postępowania uznać należy za niedopuszczalne.

W dalszej kolejności zauważyć należy, że powodowie nie mogli w przedmiotowy stanie faktycznym powoływać na tzw. „sankcję kredytu gratisowego” wynikającego z ustawy o obrocie konsumenckim, gdyż jak trafnie zauważyła pełnomocnik strony pozwanej w dacie, w której zawierana była przedmiotowa umowa pożyczki przepis art. 45 ustawy o kredycie konsumenckim nie obowiązywał (przepis ten wprowadzony został w życie w 18 grudnia 2011 r.), nie istniała nawet ustawa o kredycie konsumenckim, która weszła w życie dopiero w dniu 19 września 2002 r. Tym samym przepisy ustawy o kredycie konsumenckim nie mogły znaleźć zastosowania do umowy pożyczki zawartej w dniu 11 grudnia 2000 r.

Na marginesie należy tylko zwrócić uwagę, że art. 45 ust. 5 ustawy o obrocie konsumencki w aktualny brzmieniu stanowi, że z tego uprawnienie, konsument może skorzystać w ciągu roku od dnia wykonania umowy, po tym okresie wskazane roszczenie wygasa. Wprawdzie przepis w pierwotny jego brzmieniu nie zakreślały takiego terminu, ale z orzecznictwa, jasno wynikało, że z tego oświadczenia można było skorzystać do chwili, kiedy umowa nie została zrealizowana. Natomiast w przedmiotowym stanie faktycznym umowa została zrealizowana na skutek jej wypowiedzenia przez Bank, który udzielił powodowi pożyczki już na przełomie 2002/2003 roku, co miało miejsce w związku z niespłacaniem pożyczki przez powodów.

Tym samym nawet w sytuacji, w której zupełnie hipotetycznie przyjęlibyśmy, że do przedmiotowej umowy znajduje zastosowanie ustawa o kredycie konsumenckim, to i tak powodowie nie mogliby skutecznie skorzystać z przewidzianych w niej uprawnień.

Następnie przejść należy do oceny podniesionego dopiero na etapie rozprawy apelacyjnej zarzutu dotyczącego rzekomego przedawnienia roszczeń odsetkowy. Abstrahując już od wcześniej poruszanych kwestii, zauważyć należy, że zarzut ten jest nieuzasadnione, albowiem twierdzenia powodów oparte są fundamentalnie błędnym założeniu. Wskazać bowiem należy, że od dnia uprawomocnienia się nakazu zapłaty do kwestionowanych przez powodów odsetek nie ma już zastosowania termin przedawnienia przewidziany dla odsetek umownych, a jest już to kwestia związana z wykonaniem przedmiotowego orzeczenia. Termin przedawnienia odsetek stwierdzonych nakazem zapłaty liczony jest od daty jego uprawomocnienia się i zastosowanie znajduje tutaj 10 letni okres przedawnienia, przewidziany dla roszczeń stwierdzonych orzeczeniem Sądu.

Nie sposób również uznać, że Sąd Okręgowy dopuścił się obraz art. 45 ust. 1 Konstytucji RP poprzez pozbawienie powodów prawa do obrony w wyniku oddalenia ich wniosków dowodowych oraz pozbawienie ich prawa do sądu przez pozbawienie ich możliwości skorzystania z pomocy profesjonalnego pełnomocnika.

Wskazać bowiem należy, że stosownie do treści art. 227 k.p.c. przedmiotem dowodu są fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, a zatem trafny będzie zarzut naruszenia dotyczący niezasadnego oddalenia wniosków dowodowych wyłącznie wówczas, gdy zostanie wykazane, że Sąd odmówił przeprowadzenia dowodu na fakty mające istotne znaczenie w sprawie, wadliwie oceniając, iż nie mają one takiego charakteru. Co więcej zaproponowany przez stronę środek dowodowy dla wykazania określonych faktów musi być tego rodzaju, że można liczyć, iż jego przeprowadzenie dostarczy istotnych i przydatnych dla rozstrzygnięcia informacji. Tymczasem w sprawie powodowie zaproponowali dowód z opinii biegłego sądowego rzeczoznawcy zmierzający do wykazania, że odsetki zostały naliczone w sposób błędny. Jak słusznie wskazał Sąd Okręgowy wskazany dowód jest zbędny, a wręcz niedopuszczalny, ponieważ w istocie zmierzał do podważenia prawomocnego orzeczenia w sprawie o sygn. akt I Nc 61/07.

Następnie wskazać należy, że przesłanką ustanowienia pełnomocnika z urzędu jest z jednej strony wykazanie, że ubiegający się jest osobą ubogą, a nadto by udział pełnomocnika w danej sprawie był potrzebny. Natomiast w okolicznościach niniejszej sprawy trafnie Sąd Okręgowy uznał, że nie zachodził druga z wskazanych przesłanek, a mianowicie udział w sprawie profesjonalnego pełnomocnika nie był potrzebny dla prawidłowego dochodzenia praw przez powodów. Powodowie skutecznie podejmowali czynności procesowe,

jednoznacznie formułuje swoje żądania i je uzasadnia. Brak było przy tym jakichkolwiek podstaw, aby uznać powodów za osoby nieporadne albo nie radzące sobie z prowadzeniem sprawy.

Reasumując, nie sposób zgodzić się z powodami, że w przedmiotowym postępowaniu doszło do pozbawienia ich prawa do sądu oraz prawa do obrony, gwarantowanego przez art. 45 ust. 1 Konstytucji RP.

Z tych względów w punkcie 1 wyroku Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację.

Zgodnie z art. 350 § 1 k.p.c. Sąd może sprostować w wyroku niedokładności, błędy pisarskie albo rachunkowe lub inne oczywiste omyłki.

Z analizy akt sprawy wynika, że strona pozwana w dacie wydania wyroku, (tj. w dniu 10 grudnia 2013 r.) nosił nazwę Bankowi (...) S.A.

w W.", co wynikało ze znajdującego się w aktach odpisu aktualnego z Krajowego Rejestru Sądowego nr (...). Z tych też względów stwierdzić należy, że Sąd Okręgowy orzekając w niniejszej sprawie dopuścił się omyłki pisarskiej, która słusznie sprostował w trybie art. 350 § 1 k.p.c. Wbrew błędnym twierdzeniom powodów nie zachodzą tutaj żadne okoliczności, które miałyby wpływ na zmianę strony procesu, ponieważ w toku całego procesu mieliśmy do czynienia z tą samą stroną pozwaną, a jedynie przez oczywistą omyłkę została ona błędnie oznaczona w wyroku oraz protokole rozprawy z dnia 10 grudnia 2013 r., co zostało zauważone i sprostowane z urzędu przez Sąd Okręgowy. Brak było zatem jakichkolwiek podstaw do uwzględnienia zażalenia powodów.

Mając powyższe na względzie, Sąd Apelacyjny oddalił zażalenie na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. i orzekł jak w pkt 1 wyroku.

W punkcie 2 wyroku stosownie do wyniku postępowania, które w całości wygrała strona pozwana, na podstawie art. 98 k.p.c. Sąd Apelacyjny zasądził od powodów na rzecz strony pozwanej kwotę 2.700 zł (§ 6 pkt 6 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu

(Dz. U. 2013.490, t.j.).